

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»**

Циклова комісія образотворчого мистецтва і дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

« 24 » 09 2021 р.

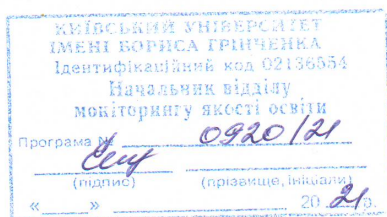
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РИСУНОК

для студентів

спеціальності
освітньої програми
освітньо-кваліфікаційного рівня

022 Дизайн
Графічний дизайн
молодший спеціаліст

Київ – 2021

Розробники: Ольга Миколаївна Овчаренко, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка.

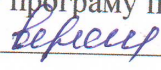
Юлія Володимирівна Шеменьова, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка.

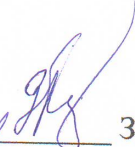
Викладач: Юлія Володимирівна Шеменьова, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка.

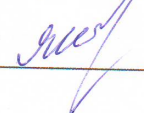
Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну

Протокол від 28 серпня 2021 р. № 1

Голова циклової комісії Ольга ОВЧАРЕНКО

Робочу програму перевірено
  2021 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (____), «__» _____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. (____), «__» _____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. (____), «__» _____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. (____), «__» _____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	нормативна професійно-практична	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	3/90	
Курс	3	
Семестр	5	6
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	1,5	1,5
Обсяг годин, в тому числі:	45	45
Аудиторні	22	22
Модульний контроль	2	2
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	21	21
Форма семестрового контролю	—	

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Рисунок» є професійна підготовка фахівця з високим рівнем художньої майстерності та самостійного творчого вирішення завдань, формування практичних навичок створення графічних композицій, авторських картин.

Завдання курсу «Рисунок» полягає у:

□ формуванні естетичного та чуттєво-емоційного сприйняття мистецтва; пізнавальної активності студентів;

□ вихованні у здобувачів ціннісних орієнтирів щодо мистецтва та мистецької діяльності;

- розкритті та реалізації творчих здібностей студентів;
- здатності здобувачів аналізувати власні творчі результати та сприймати конструктивну критику;
- формуванні здатності виконувати поставлені завдання зі втілення художнього задуму;
- набутті практичного досвіду в зображенні предметів навколишнього середовища, рослинного і тваринного світу, світу людини;
- формуванні навичок роботи в техніках рисунку;
- умінні виконувати конструктивно-аналітичну побудову натури;
- умінні стилізувати живі та неживі об'єкти у відповідності до поставленого завдання;
- застосуванні знань з композиції в процесі розв'язання професійних творчих задач з рисунку;
- формуванні здатності презентувати результати своєї творчої та педагогічної діяльності;
- здатності здобувачів застосовувати професійну термінологію у сфері образотворчого мистецтва.

2. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

- вміти виявляти, ставити та вирішувати проблеми у процесі професійної діяльності;
- працювати в команді;
- діяти на основі принципів і норм, правил культури поведінки на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі;
- дотримуватись принципів професійної етики;
- організовувати власну образотворчу діяльність, обирати типові методи та засоби виконання професійних задач, оцінювати їх ефективність та якість;
- вивчати передовий вітчизняний і світовий досвід у галузі образотворчого мистецтва з метою використання його в практичній діяльності;
- шукати художні специфічні засоби, нові образно-пластичні рішення для

кожної конкретної художньої задачі;

- вільно володіти знаннями та практичними навичками з дисципліни «Рисунок» і творчим методом втілення задуму в художньо-образну структуру композиції;
- виконувати ескізи з використанням різноманітних художніх засобів і прийомів;
- використовувати графічні матеріали з урахуванням їх формотворчих властивостей;
- дотримуватися послідовності в роботі над зображенням і відтворюванням цілісності зображення на завершальній стадії роботи;
- використовувати закони повітряної перспективи й усвідомлювати логіку формотворення за допомогою світлотіні.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт				
	Усього	Аудиторна:			
		Лекції	Семін.	Практ.	Сам.р.
Змістовий модуль 1. Рисунок анатомічних форм людини					
1. Методика роботи над зображенням анатомічних форм в рисунку	6	2			4
2. Виконання натюрморту з гіпсовим екорше голови людини	11			6	5
3. Виконання натюрморту з гіпсовою маскою	14			8	6
4. Зображення гіпсової моделі голови Сократа	12			6	6
Модульний контроль	2				
Разом	45	2		20	21
Змістовий модуль 2. Рисунок гіпсової голови людини					
5.Особливості роботи над зображенням гіпсової голови людини	2	2			
6.Виконання натюрморту з жіночою гіпсовою головою	21			10	11
7.Виконання натюрморту з чоловічою гіпсовою головою	20			10	10
Модульний контроль	2				
Разом	45	2		20	21

Разом за 5 семестр	45	2		20	21
Разом за 6 семестр	45	2		20	21
Підготовка та проходження контрольних заходів					
Усього годин	90*	4		40	42

*із врахування МКР – 4 год.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Рисунок складних гіпсових форм

Змістовий модуль 1. Рисунок анатомічних форм людини

Лекція 1. Методика роботи над зображенням анатомічних форм у рисунку (2 год.)

Значення рисунку анатомічних форм для майбутнього дизайнера. Пропорції та канони в зображенні гіпсових анатомічних форм голови людини. Особливості тонових співвідношень академічних постановок. Послідовність виконання роботи. Техніки рисунку.

Основні поняття теми: рисунок, техніка, лінійна перспектива, пропорції [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9]

Практична робота 1. Виконання натюрморту з гіпсовим екорше голови людини (6 год.)

Практична робота 2. Виконання натюрморту з гіпсовою маскою (8 год.)

Практична робота 3. Зображення гіпсової моделі голови Сократа (6 год.)

Змістовий модуль 2. Рисунок гіпсової голови людини

Лекція 2. Особливості роботи над зображенням гіпсової голови людини (2 год.)

Особливості побудови складних гіпсових форм – голови людини. Пропорції та канони в зображенні гіпсової голови людини. Особливості тонових співвідношень академічних постановок. Послідовність виконання роботи. Техніки рисунку.

Основні поняття теми: рисунок, графіка, техніка, канон, пропорції [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9]

Практична робота 4. Виконання натюрморту з жіночою гіпсовою головою (10 год.)

Практична робота 5. Виконання натюрморту з чоловічою гіпсовою головою (10 год.)

Плани практичних занять

Змістовий модуль 1. Рисунок анатомічних форм людини

Практична робота 1. Виконання натюрморту з гіпсовим екорше голови людини (6 год.)

План

1. Постановка натюрморту
 2. Виконання підготовчих начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Конструктивно-аналітична побудова натюрморту
 6. Тонове рішення натюрморту
 7. Виявлення об'ємів предметів натюрморту
 8. Деталізація та завершення роботи над постановкою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Практична робота 2. Виконання натюрморту з гіпсовою маскою (8 год.)

План

1. Постановка натюрморту
 2. Виконання підготовчих начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Конструктивно-аналітична побудова натюрморту
 6. Тонове рішення натюрморту
 7. Виявлення об'ємів предметів натюрморту
 8. Деталізація та завершення роботи над постановкою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Практична робота 3. Зображення гіпсової моделі голови Сократа (8 год.)

План

1. Виконання підготовчих начерків
 2. Вирішення формату та положення картинної площини
 3. Компонування зображення на папері
 4. Конструктивно-аналітична побудова голови
 6. Тонове рішення постановки
 7. Виявлення об'ємів та площинних форм
 8. Деталізація та завершення роботи над постановкою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Змістовий модуль 2. Рисунок гіпсової голови людини

Тема 4. Виконання натюрморту з жіночою гіпсовою головою (10 год.)

План

1. Постановка натюрморту
 2. Виконання підготовчих начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Конструктивно-аналітична побудова натюрморту
 6. Тонове рішення натюрморту
 7. Виявлення об'ємів предметів натюрморту
 8. Деталізація та завершення роботи над постановкою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Тема 5. Виконання натюрморту з чоловічою гіпсовою головою (10 год.)

План

1. Постановка натюрморту
 2. Виконання підготовчих начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Конструктивно-аналітична побудова натюрморту
 6. Тонове рішення натюрморту
 7. Деталізація та завершення роботи над постановкою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	$\sum$ %	Модуль 1	Модуль 2
-------------------------	-------------	----------	----------

	максимальна кількість балів за	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування практичних занять	1	10	10	10	10
Робота на практичному занятті	10	3	30	2	20
Виконання завдання для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25
Разом		-	76	-	66
Максимальна кількість балів: 142					
Розрахунок коефіцієнта: 1,42					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Зміст самостійної роботи студентів полягає у виконанні самостійних практичних завдань кожне з яких оцінюється в 5 балів.

Змістовий модуль 1. Рисунок анатомічних форм людини

Самостійна робота 1. Виконання серії начерків верхніх і нижніх кінцівок людини (30 начерків)

Самостійна робота 2. Виконання стилізованого тематичного натюрморту (А2)

Змістовий модуль 2. Рисунок гіпсової голови людини

Самостійна робота 3. Виконання серії начерків портретів людей різного віку та статі з натури (30 начерків)

Самостійна робота 4. Виконання автопортрету

Критерії оцінювання самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
1	Виконання серії начерків верхніх і нижніх кінцівок людини	10	5
2	Виконання стилізації тематичного натюрморту	11	5

3	Виконання серії начерків портретів людей різного віку та статі з натури	10	5
4	Виконання автопортрету	11	5
	Разом	42	20

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться в формі семестрового перегляду.

<i>Рівні навчальних досягнень</i>	<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з рисунку</i>
I. Початковий	1–6	Компонування: відсутність рівноваги, зображення виходить за рамки формату, або дуже мале. Пропорції: в роботі повний безлад, пропорції предметів не відповідають дійсності. Перспектива: відсутність побудови перспективи. Тональні відношення: відсутність тональних відношень, робота сіра, невиразна. Світлотінь: відсутність об'єму, зображення площине. Володіння матеріалом: нерозуміння у виконанні роботи. Узагальнення: відсутність плановості. Завершеність: більша половина роботи не виконана.
II. Середній	7–13	Компонування: відсутність рівноваги. Пропорції: незначні похибки. Перспектива: недоліки в побудові. Тональні відношення: незначні порушення, один тон попадає в інший. Світлотінь: незначні помилки. Володіння матеріалом: нерозуміння у виконанні роботи. Узагальнення: плутанина планів. Завершеність: окремі ділянки роботи не завершені.

<i>Рівні навчальних досягнень</i>	<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з рисунку</i>
III. Достатній	14–19	Компонування: вдале розташування предметів, на аркуші присутня рівновага. Пропорції: пропорції предметів відповідають дійсності, але мають неточності. Перспектива: рисунок побудовано згідно законів перспективи. Тональні відношення: чітка градація тону від темного до світлого. Світлотінь: в предметах відчувається об'єм, просліджується світло. Володіння матеріалом: використання олівців різної тональності. Узагальнення: виділення в роботі головного. Завершеність: робота має завершений вигляд.
IV. Високий	20–25	Компонування: вдале розташування предметів, на папері присутня рівновага. Пропорції: пропорції предметів відповідають дійсності. Перспектива: рисунок побудовано згідно законів перспективи, відчувається простір. Тональні відношення: чітка градація тону від темного до світлого. Світлотінь: в предметах відчувається об'єм, просліджується світло, полиск, напівсвітло, напівтінь, тінь, рефлекс. Володіння матеріалом: майстерне володіння олівцями різної тональності, робота чиста. Узагальнення: виділення у роботі головного, другорядного, плановість. Завершеність: робота має завершений вигляд.

6.4. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою
Задовільно	A	90–100
	B	82–89
	C	75–81
	D	69–74
	E	60–68
Незадовільно	Fx	35–59

	F	0–34
--	---	------

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова) література:

1. Жаворонков П. В. Рисунок. Методи зображення на площині: методичний посібник. Вижниця: Черемош, 2014.
2. Кириченко М. А., Кириченко І. М. Основи образотворчої грамоти. Київ. «Вища школа», 2002.
3. Михайленко В. Є. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): навчальний посібник/ В. Є. Михайленко – Київ: Каравела, 2015.
4. Клименюк Т. М. Креслення, рисунок, композиція: навчальний посібник/ Т. М. Клименюк. Львів: Львівська Політехніка, 2012.
5. Сидоренко П. І., Бондаренко Г. О., Куц С. О. Анатомія та фізіологія людини: підручник. Київ: Кондор, 2015.

Додаткова література:

6. Антонович Є. А., Василишин Я. В., Шпильчак В. А. Креслення: Навч. посібник / За ред.проф. Є.А. Антоновича. Львів: Світ, 2006. 512 с.
7. Костенко Т. В. Основи композиції та тривимірного формоутворення. Харків, 2003.
8. Печенюк Т. Кольорознавство. Київ: Граніт, 2009. 190 с.
9. Поліщук А. А. Теорія та практика графіки: навчальний посібник. Київ: Ун-т ім. Б. Грінченка, 2015.
10. Bammes Gottfried. Der nackte Mensch. VEB Verlag der Kunst Dresden. 1969. 240 p.

9. Додаткові ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. В. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення 05.09.2019).
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського URL: www.dnrb.gov.ua/ (дата звернення 04.10.2019).